

**UCHWAŁA NR XV/369/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 19 grudnia 2019 r.

**w sprawie nadania skrzyżowaniu typu rondo położonemu na terenie miasta Katowice nazwy "Rondo
Kolei Balkan"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 w związku z art. 6 i 7 ust. 1 pkt 2, art. 40 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068 z późn. zm.), za pisemną zgodą właściciela terenów na których ulica jest zlokalizowana, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych w trybie art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. 1. Nadać nazwę "Rondo Kolei Balkan" nowopowstałemu skrzyżowaniu typu rondo u zbiegu ulic: Magazynowej i Bagiennej w dzielnicy Szopienice.

2. Rondo, o którym mowa w ust. 1, stanowi drogę położoną w pasie drogi publicznej ul. Magazynowej na działkach nr 886/69 i 905/67 karta mapy 1 obręb Roździeń będących własnością Miasta Katowice oraz działkach nr 492/69, 494/67 i 904/67 karta mapy 1 obręb Roździeń będących własnością Skarbu Państwa. Usytuowanie ronda ilustruje szkic sytuacyjny, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

3. Informacja historyczna o nazwie stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

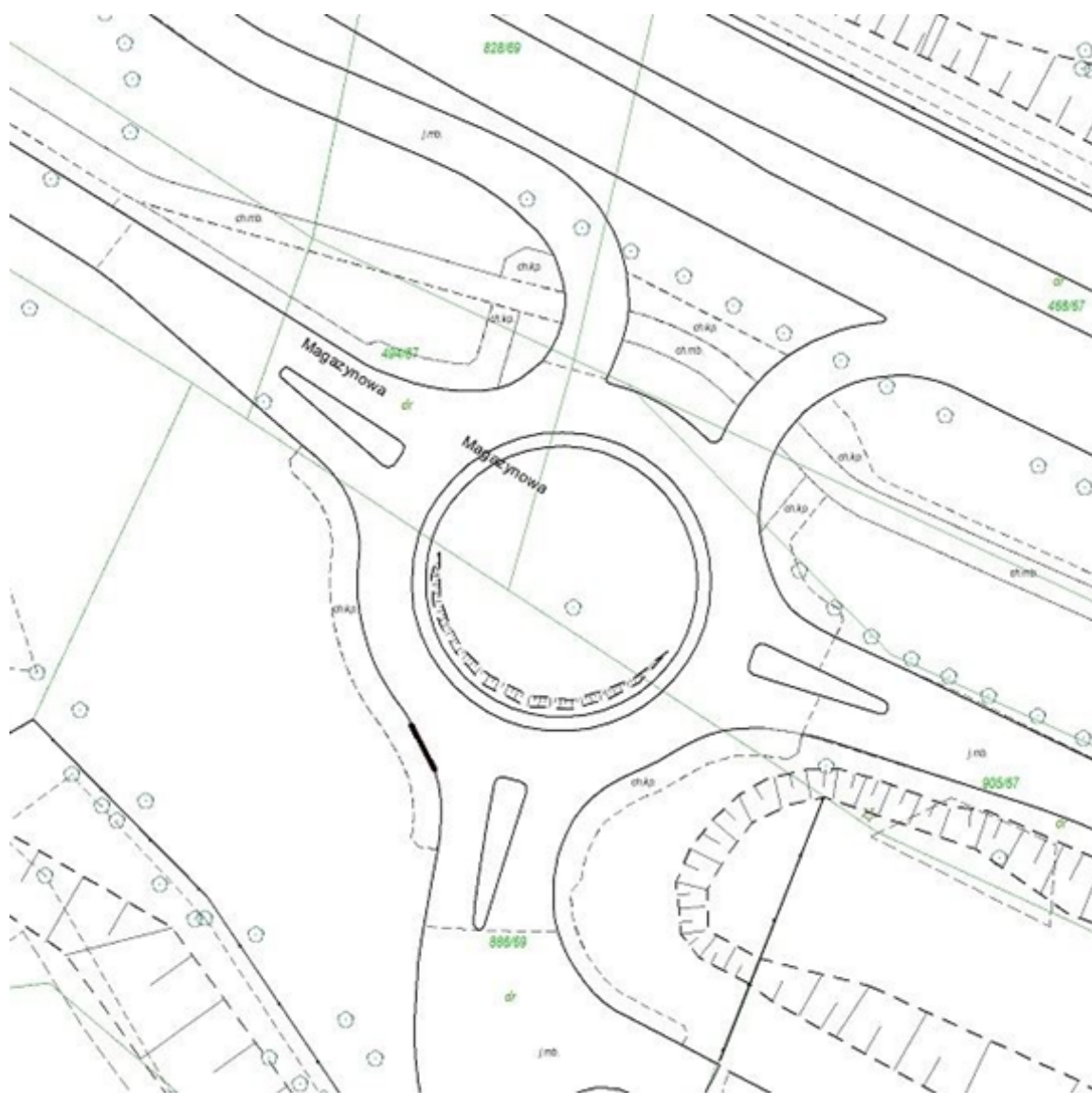
§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XV/369/19
Rady Miasta Katowice
z dnia 19 grudnia 2019 r.

RONDO KOLEI BALKAN

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XV/369/19

Rady Miasta Katowice

z dnia 19 grudnia 2019 r.

W 1909 roku spółka Georg von Giesche's Erben uzyskała od Ministerstwa Robot Publicznych koncesję uprawniającą do prowadzenia prywatnej kolei wąskotorowej, łączącej jej zakłady ze sobą oraz z państwową linią wąskotorową. Kolej miała służyć przede wszystkim transportowi towarowemu, jednak koncesja uprawniała również do przewozu robotników i urzędników spółki na odcinku pomiędzy szymbem „Albert” a Giszowcem. Sprawę transportu pracowników kopalni „Giesche” sfinalizowano kilka lat później. Dnia 6 stycznia 1914 roku Dyrekcja Okręgowa Kolei w Katowicach zezwoliła na prowadzenie ruchu osobowego pomiędzy szymbem „Carmer” a Giszowcem. Pociąg osobowy na tym odcinku zaczął kursować najprawdopodobniej w 1916 roku. W latach dwudziestych XX wieku jego trasę przedłużono i przystankiem początkowym stał się szymb „Albert”, znajdujący się pomiędzy Janowem a Szopienicami. Przystanki usytuowano przy poszczególnych szymbach („Kaiser Wilhelm”, „Nickisch”, „Carmer”) oraz kopalni „Giesche”, ponieważ kolej miała służyć dojeżdżającym do pracy górnikom. W tym czasie spółka postarała się jednak o rozszerzenie zezwolenia na transport pasażerski o członków rodzin swoich pracowników. Dzięki temu wszyscy mieszkańcy Giszowca i Nikiszowca mogli podróżować wąskotorówką. W 1943 roku przewoziła ona ok. 8 tys. pasażerów dziennie. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że za przejazdy nigdy nie pobierano opłat. Pociągi prowadzone były początkowo przez parowozy, jednak już od 1935 roku zastosowano trakcję elektryczną.

W odniesieniu do specyficznej kolei wąskotorowej utrwaliła się nieoficjalna nazwa **Balkan**. Było to żartobliwe nawiązanie do „Pociągu Bałkańskiego” („Balkanzug”) relacji Berlin – Konstantynopol, kursującego w latach 1916-1918, a zatem mniej więcej w tym samym czasie, gdy uruchamiano pociąg pasażerski spółki Georg von Giesche's Erben.

Dnia 31 grudnia 1977 roku dobieł się ostatni kurs pasażerski kolei Balkan. Na początku lat osiemdziesiątych kopalnia zlikwidowała torowisko na odcinku szymb „Pułaski” – Giszowiec. W ten sposób zniknął nie tylko wygodny środek transportu, ale także integralna część krajobrazu Nikiszowca i Giszowca, do dziś z sentymentem wspominana przez mieszkańców obydwu osiedli.

Joanna Tofilska
Muzeum Historii Katowic